

บ้านของพ่อ เพื่อความสุขของลูก

ไต่รับพระบารมี 70 ปี แห่งการครองราชย์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
หนึ่งในพระราชกรณียกิจที่พระองค์ทรงปฏิบัติมาโดยตลอด คือ การเสด็จพระราชดำเนิน
ไปเยี่ยมเยียนราษฎรในแต่ละท้องที่ เพื่อทอดพระเนตรชีวิตความเป็นอยู่ สร้างกำลังใจให้กับราษฎร
รับฟังปัญหาจากคนในท้องถิ่น พร้อมทั้งพระราชทานวิธีแก้ไขปัญหา
จึงเกิดเป็นพระตำหนักในการแปรพระราชฐานเพื่อประทับทรงงาน กระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาค
นอกจากพระตำหนักจิตรลดารโหฐานในกรุงเทพมหานคร

พระตำหนักภูพิงราชินีเวศน์ จังหวัดเชียงใหม่

สร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2504 ใช้เป็นที่ประทับในโอกาสที่เสด็จพระราชดำเนิน
แปรพระราชฐานมาประทับแรมที่จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อทรงงาน
และเยี่ยมเยียนราษฎรในเขตภาคเหนือ รวมทั้งเพื่อรับรองพระราชอาคันตุกะ
ที่เข้ามาเจริญสัมพันธไมตรีกับไทยในโอกาสต่างๆ และถือเป็นต้นแบบ
การสร้างพระตำหนักเพื่อเยี่ยมเยียนราษฎรตามต่างจังหวัดในเวลาต่อมา

พระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ จังหวัดสกลนคร

สร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2518 โดยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงใช้แผนที่ทางอากาศและเสด็จ
สำรวจเส้นทาง เพื่อกำหนดเขตพื้นที่ก่อสร้างพระตำหนัก
ด้วยพระองค์เอง ภายหลังทรงใช้เป็นที่ประทับในช่วง
แปรพระราชฐานมาประทับ เพื่อเยี่ยมเยียนราษฎรในภาคอีสาน
จนเกิดโครงการพระราชดำริขึ้นเป็นอันมาก โดยเฉพาะ
การหาแหล่งน้ำให้กับประชาชนพร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชน
เข้าราชการเข้าเฝ้าฯ รับเสด็จ ตามภารกิจและเข้าชมบริเวณ
พระตำหนักชั้นนอก

พระตำหนักเขาคว่ำ จังหวัดเพชรบูรณ์

จัดสร้างโดยบรรดาข้าราชการ และประชาชน
ในพื้นที่ภาคเหนือ ในปี พ.ศ. 2507 ด้วยความซาบซึ้ง
ในพระมหากรุณาธิคุณ ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ภายหลังการต่อสู้ด้วยอาวุธกับ
ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์สิ้นสุดลงแล้ว เพื่อเป็นขวัญกำลังใจ
แก่ประชาชนในพื้นที่ซึ่งเป็นที่ประทับในโอกาสที่พระองค์
และพระบรมวงศานุวงศ์ เสด็จพระราชดำเนิน
แปรพระราชฐานมาประทับแรม และตรวจเยี่ยม
โครงการตามพระราชดำริในพื้นที่เขาค้อ
รวมถึงเยี่ยมเยียนราษฎรในพื้นที่ใกล้เคียง

พระตำหนักเขียว จังหวัดชัยภูมิ

เดิมเป็นบ้านพักของผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ
ต่อมาในปี พ.ศ. 2498 ได้ปรับปรุงเป็นพระตำหนัก
ที่ประทับแรมของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
พระบรมราชินีนาถ เมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนิน
เยี่ยมราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปัจจุบัน
ทางจังหวัดชัยภูมิได้ทำการอนุรักษ์ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้
ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นค่าของชาวชัยภูมิ

พระตำหนักโครงการชั่งหัวมัน จังหวัดเพชรบูรณ์

เป็นเรือนไม้เรียบง่าย 2 ชั้นสำหรับประทับทรงงาน
ในโครงการชั่งหัวมันตามพระราชดำริ จังหวัดเพชรบูรณ์
แต่เป็นพระตำหนักที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ยังไม่เคยได้ประทับ
เนื่องจากในช่วงที่กำลังก่อสร้าง พระองค์เริ่มประชวร
พระตำหนักแห่งนี้ จึงอาจเรียกได้ว่าเป็น “บ้านทรงงาน
หลังสุดท้ายของพ่อ”

พระตำหนักวังไทกั้วว จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เป็นที่ประทับแปรพระราชฐานและตรวจดูงาน
ในโครงการส่วนพระองค์ ในช่วงฤดูร้อนของ
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ โครงการ
อันเนื่องมาจากพระราชดำริหลายโครงการ
จึงมีจุดเริ่มต้นมาจากทรงงานในพระตำหนักแห่งนี้

พระตำหนักสิริยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ตรงข้ามวัดไชยวัฒนาราม
พระตำหนักหลังนี้สร้างจากทรัพย์สินส่วนพระองค์
เนื่องในวโรกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 5 รอบในปี พ.ศ. 2534
โดยใช้เป็นที่ประทับเวลาเสด็จฯ มายังจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ไม่อนุญาตให้บุคคลภายนอกเข้าชม

พระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ จังหวัดนราธิวาส

สร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2516 เป็นที่ประทับแปรพระราชฐาน
ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พร้อมทั้ง
พระบรมวงศานุวงศ์ ในช่วงเดือนสิงหาคมและตุลาคมของทุกปี
โดยทรงเลือกจังหวัดนราธิวาสเป็นที่ตั้งพระตำหนัก เพราะฐานะ
ทางเศรษฐกิจของราษฎรไม่สู้ดีนักเมื่อเทียบกับจังหวัดชายแดนใต้
ทั้งสี่ และมีปัญหาเกี่ยวกับความมั่นคง พระตำหนักแห่งนี้ยังมีสุสาน
ของชาวมุสลิมอยู่ภายในบริเวณ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ราษฎรมุสลิมเข้าออก
เขตพระราชฐาน เพื่อประกอบศาสนกิจอุทิศส่วนกุศลให้ผู้วายชนม์
ตามความต้องการได้ทุกเมื่อ

เรียบเรียงข้อมูลจาก

- พระราชวังในสมัยรัชกาลปัจจุบัน, สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน (<http://kanchanapisek.or.th/kp6/sub/book/book.php?book=14&chap=2&page=114-2-infodetail08.html>)
- เมตตา ทับทิม, ดอกลีมน์ ฟรีสไตล์เรื่องบ้าน-บ้าน มติชนรายวัน 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559 (<http://www.matichon.co.th/news/357185>)
- สวดยงาม เรียบง่าย! 13 พระตำหนัก ที่ประทับทรงงานของรัชกาลที่ 9 (<http://lifestyle.campus-star.com/knowledge/38252.html>)

นิทรรศการ ห้องทดลองของพ่อ
02-60/No.10

ผลิตโดย
โครงการกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ
สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (TK park) สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)
โครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา